‘NATUUR OP VOORSCHRIFT’, visie van huisarts en HAIO

Haio: VAN CLEEF Astrid , U.A.
Promotor: PEREMANS Lieve , U.A.
Praktijkopleider: VAN DEN EYNDE Marc , VANDEPUTTE Frank

Context: Een groeiende hoeveelheid wetenschappelijk onderzoek toont aan dat blootstelling aan de natuur verscheidene positieve effecten heeft op de gezondheid. Het kan de psychische gezondheid stimuleren via een verbetering van het gemoed, de weerbaarheid en de concentratie. Anderzijds kan het ook bijdragen aan een verlaging van de bloeddruk, hartslag, stresshormonen en suiker in het bloed. Huisartsen worden tegenwoordig veel geconfronteerd met de problematiek. Het vinden van een oplossing vereist vaak een multifactoriële benadering. De natuur zou hierbij een rol kunnen spelen. Een groot voordeel van ‘natuur op voorschrift’ is dat het gratis is. Taalbarrière of taboes spelen geen rol. De vraag is of huisartsen voor deze relatief nieuwe aanpak open staan. In hoeverre zijn huisartsen en haio’s op de hoogte van ‘natuur’ als preventieve of curatieve methode? Wat is er nodig voor huisartsen om meer ‘natuur’ voor te kunnen schrijven? Er valt ongetwijfeld nog veel gezondheidswinst te boeken door meer patiënten in het groen te laten vertoeven.

Onderzoeksvraag: Wat is de visie van huisartsen en huisartsen-in-opleiding (HAIO’s) op ‘natuur op voorschrift’ bij patiënten met een chronische aandoening?

Methode: Het veldonderzoek bestaat uit semigestructureerde interviews met huisartsen en huisartsen in opleiding. Deze deelnemers werden geïncludeerd via convenience sampling. De geïnformeerde toestemming (ICF) werd vooraf bekomen. Interviews werden geanonimiseerd tijdens de verbatim transcriptie. Het proces van dataverzameling en -analyse verliep stapsgewijs en met regelmatig overleg met de promotor. Datasaturatie werd bereikt na 11 interviews. Aan de hand van de codeboom en conceptueel model werd een antwoord geformuleerd op bovenstaande onderzoeksvraag.

Resultaten: In totaal werden er elf interviews afgenomen bij een diverse deelnemersgroep. Alle artsen hadden reeds ervaring met het verwijzen van patiënten naar de natuur, maar bij een kleine minderheid is concept ‘natuur op voorschrift’ gekend. Artsen met meer achtergrond kennis adviseren natuur vaker en geven meer instructies en uitleg mee. Artsen zijn sneller geneigd om patiënten met mentale klachten naar de natuur te verwijzen dan bij somatische klachten. In de preventieve setting wordt ‘natuur’ nog niet ingezet. Natuurblootstelling kan voor alle patiënten voordelen opleveren. In de praktijk zien we wel dat er verschillende patiëntengroepen moeilijk bereikbaar zijn, zoals kinderen, ouderen mensen die moeilijk te been zijn en mensen met een lage socio-economische achtergrond. Een voorschrift ‘natuur’ moet persoonlijk zijn en aangepast worden aan de noden van de patiënt. Een brochure zou een hulpmiddel kunnen zijn om de patiënt te informeren. Artsen vinden dat zij niet de enige verantwoordelijke zijn om patiënten naar de natuur te sturen. Deze boodschap kan ook evengoed van andere paramedici komen, hoe meer herhaling, hoe beter. De overheid heeft ook een niet te onderschatte invloed; zij moet veilige, toegankelijke en voldoende natuur voorzien. ‘Natuur op voorschrift’ heeft momenteel nog geen plaats in de basisopleiding geneeskunde of manama opleiding huisartsgeneeskunde.

Conclusie: We beschreven in deze studie faciliterende en belemmerde factoren op het niveau van arts, patiënt, voorschrift, de multidisciplinaire context van het voorschrift en opleiding vanuit de visie van de huisarts en HAIO. Artsen zijn over het algemeen positief over ‘natuur’ als behandelingsmethode voor zowel psychische als somatische klachten.